

Факультет підготовки офіцерів запасу НАУ

Кафедра тактики та ЗВД

**Групове заняття
з навчального розділу
“Тактика авіації ПС”
дисципліни “Військова підготовка”**

**Тема 3. „Ведення бойових дій авіаційними
підрозділами та частинами”**

**Заняття 3. „Основи бойових дій підрозділів і
частин винищувальної авіації”**

Навчальна та виховна мета

- 1. Вивчити основи бойових дій підрозділів і частин винищувальної авіації.
- 2. Виховувати у студентів почуття відповідальності за якість отриманих знань , а також рішучість , упевненість та вимогливість, як вирішальні чинники успішного виконання поставлених завдань.

Навчальні питання:

- 1. Призначення та завдання винищувальної авіації.
- 2. Бойові властивості літаків винищувальної авіації.
- 3. Способи бойових дій та бойові порядки винищувачів .

1. Директива Міністра оборони України та наказ НГШЗСУ на навчальний рік.
2. Оборонна політика України (Біла книга),МО України, 2006р.
3. Державна програма розвитку ЗС України на 2006-2011 роки К., МОУ,2005.
4. Організаційно-методичні вказівки Командувача ПС на навчальний рік.
5. Бойовий статут авіації ПС ЗСУ , В,МО України, 2005.
6. Тактика ВВС (дивизія – полк), учебник,М., Воениздат, 1992.
7. Тактика ВА (дивизія – полк), учебник., Монино, 1989.
8. Тактика ВА (ескадрилья -экипаж), учебник., Монино, 1988.
9. Тактика авіації ПС. Навчальний посібник. К., НАУ, 2007.

1. Призначення та завдання винищувальної авіації.

- *1.1 Призначення винищувальна авіація*
- *Винищувальна авіація **призначена** для боротьби з повітряним противником, ураження літаків, вертольотів, крилатих ракет і безпілотних засобів противника в повітрі, а також для знищення наземних (морських) об'єктів і ведення повітряної розвідки .*
- В даний час на озброєнні винищувальної авіації знаходяться винищувачі – Су-27, МіГ-29 ..

1.2 Бойові завдання винищувальної авіації :

- **А) Основними бойовими завданнями винищувальної авіації є:**
- Ураження повітряного противника при відбитті його першого масованого удару;
- Завоювання й утримання панування в повітрі в заданій смузі (районі) у встановлений період часу;
- Прикриття своїх військ і об'єктів, повітряних і морських десантів від ударів засобів повітряного нападу і повітряної розвідки противника;
- Прикриття частин і підрозділів інших родів авіації від атак винищувачів противника в повітрі;
- Знищення літаків ДРЛВ і наведення, повітряних елементів РУК і літаків (вертольотів) постановників завад у зонах;
- Ураження повітряних десантів противника в повітрі;
- Зрив (порушення) повітряних перевезень противника.
- **Б) Додаткові бойові завдання винищувальної авіації**
- Ведення повітряної розвідки
- Знищення наземних (морських) об'єктів

1.3 Об'єкти зусередження основних зусиль винищувальної авіації при виконанні бойових завдань .

2. Бойові властивості літаків винищувальної авіації (ВА).

- **Бойові властивості винищувачів** – це сукупність усіх якостей, що характеризують їх як бойовий авіаційний комплекс, призначений для виконання бойових завдань з високою ефективністю з мінімальними втратами

Бойові властивості літака ВА характеризуються:

- 1 льотно-тактичними характеристиками (ЛТХ);
- 2 авіаційним озброєнням;
- 3 пілотажним, навігаційним і прицільним обладнанням і засобами РЕБ.
- 4 маневрині та злітно-посадкові характеристики (ЗПХ)

Разом з експлуатаційними характеристиками вони забезпечують максимальну бойову ефективність винищувачів.

1 Льотно-тактичними характеристиками

та озброєння літаків ВА

Основні ЛТХ літаків ВА		МиГ-29	Су-27
- екіпаж, чол.		1	1
- макс. злітна маса, кг		18000	28000
- максимальна швидкість км/год		2450/1500	2500/1400
- практична стеля, м		18000	20000
- дальність польоту (Rт) із ППБ, км		2160 (650)	3880 (1500)
- макс. бомбове навантаження, т		4	8
- кількість точок підвіски		6	10
Озброєння	Керовані ракети: „Повітря – земля” „Повітря – повітря” НАР Артилерійське	-- 6 4 бл. ГШ-30-1	-- 10 10 бл. ГШ-30-1

4 Основні маневрені та злітно-посадкові характеристики

Тягоозброєність	1.14	1,15
Вертикальна швидкість, м/с	330	280
Радіус віражу, м	400	410
Довжина розбігу на повному форс., м	240	470
Довжина пробігу з тормозним парашутом, м	600	620

Озброєння винищувачів СУ-27, МіГ-29

- На літаках Су-27 та МіГ-29 встановлено ракетне й артилерійське озброєння. Бомбардувальне озброєння на літаках може встановлюватись по команді старшого начальника.
- Ракетне озброєння включає керовані і некеровані ракети. Керовані ракети поділяються на такі класи: “повітря-земля”, ” повітря-повітря”, “повітря - РЛС” (“П-З”, “П-П”, “П-РЛС”).
- Комплекс авіаційного озброєння (КАО) літаків-винищувачів містить у собі засоби ураження, установки озброєння, прицільну систему і систему керування озброєнням (СКО).
- Головне місце в КАО літаків-винищувачів займають такі засоби ураження, які здатні вирішувати завдання з ураження повітряних цілей противника в широкому діапазоні умов: керовані ракети класу “повітря-повітря” середньої (Р-27), і малої (Р-73) дальності й артилерійська зброя.
- Для вирішення завдань з ураження наземних цілей у КАО винищувачі входять АБ, РБК, ЗБ, НАР, а також артилерійська зброя на з’ємних рухомих гарматних установках (ЗРГУ). Всі засоби ураження, які застосовуються на літаку, розміщуються на десяти вузлах зовнішньої підвіски.

Літаки ВА мають такі бойові властивості:

9

1. Високу маневреність (тягоозброєність більше одиниці, висока вертикальна швидкість, малі радіуси сталого віражу, мала довжина розбігу і пробігу й ін.);
2. Високу швидкість польоту;
3. Високі можливості ПРНК (велика дальність виявлення, можливість відслідковування декількох повітряних цілей з визначенням найбільш небезпечних із них для літака);
4. Наявність потужного і різноманітного озброєння, яке дозволяє уражати насамперед повітряні цілі керованими ракетами класу «повітря-повітря» великої, середньої і малої дальності, які можуть бути застосовані у будь-яких метеорологічних умовах, всеракурсних, спроможних успішно наводитись на ціль, що маневрує, в умовах застосування противником засобів РЕБ і умовах, які припускають пуск в умовах виконання маневру літаком-носієм;
5. Наявність достатнього бойового навантаження для дії по наземних об'єктах;
6. Спроможність вести повітряний бій на дозвуковій і надзвуковій швидкостях і уражати високоманевренні цілі;
7. Спроможність уражати малі наземні об'єкти противника;
8. Спроможність вести бойові дії самостійно за межами радіолокаційного поля в умовах РЕП засобів керування.

3. Способи бойових дій та бойові порядки винищувачів.

- **3.1 *Спосіб бойових дій*** – це порядок застосування сил і засобів ВА при виконанні бойового завдання.

1 при ураженні повітряних цілей:

1. Одночасне введення в бій і ураження повітряного противника основними силами авіаційної частини з положення чергування на землі або в повітрі;
2. Послідовне введення в бій і ураження повітряного противника підрозділами з положення чергування на землі або в повітрі;
3. Введення в бій підрозділів (екіпажів) і ураження повітряного противника із засідок на землі й у повітрі;
4. Самостійний пошук і ураження повітряного противника ланками (парами, екіпажами) у заданому районі (смузі) "вільне полювання".

а) при забезпеченні інших родів авіації

- розчищення повітряного простору;
  - патрульний супровід АПЧ інших родів авіації
  - блокування аеродромів базування винищувачів супротивника
  - заслони у повітрі
  - 2. Під час ураження наземних (морських) об'єктів
1. Одночасний удар усім складом або більшою частиною сил по одному або декількох заздалегіть заданих об'єктах у визначений час
  2. Послідовне удари(ланок, пар, екіпажів)по одному або декількох заздалегіть заданих об'єктах в установлений час
  3. Самостійний пошук і ураження об'єктів у заданому районі або смузі, ланками, парами, екіпажами

3.2 Бойовий порядок винищувачів

- Бойовий порядок ВА - це взаємне розташування підрозділів, літаків ВА у повітрі, пов'язаних єдиним бойовим завданням і управлінням, для спільного виконання бойового польоту.

1. У бойових порядках підрозділів літаків ВА створюються групи (літаки) різноманітного тактичного призначення: основна група, групи забезпечення та резерв.

Кількість, склад і місце цих груп у бойовому порядку визначаються в залежності від бойового завдання й умов його виконання.

- **Основна група** складає основу бойового порядку і призначена для ураження повітряних цілей.

Групи забезпечення призначені для створення сприятливих умов дій основної групи. До них відносяться:

1. Група дорозвідки, що призначена для уточнення координат цілей (цілі);
2. Група РЕБ виконує завдання по придушенню активними і пасивними перешкодами РЛС виявлення;
3. Група знищення засобів ППО знищує засоби ППО в районі цілей (цілі);
4. Група прикриття відбиває атаки винищувачів противника по літаках основної групи й інших груп;
5. Демонстративна група призначена для відволікання уваги противника від основної групи винищувачів;
6. Група контролю результатів повітряного бою.

Резерв призначений для посилення основної групи, або виконання завдань, які раптово виникають у бойовому польоті.

2. Види бойових порядків ВА

Бойовий порядок груп тактичного призначення винищувачів у залежності від інтервалів, дистанцій, перевищень і понижень між літаками, підрозділами, групами, що входять у них може бути таких видів: **зімкнутий, розімкнутий і розосереджений.**

Пара і ланка діють у день, як правило, у зімкнутому або розімкнутому, а вночі – у розосередженому бойовому порядку.

Ескадрилья діє в розімкнутому або розосередженому бойовому порядку. При цьому пари і ланки можуть виконувати політ у зімкнутому або розімкнутому бойовому порядку.

Бригада діє, як правило, у розосередженому бойовому порядку. При виконанні бойових завдань підрозділи винищувачів застосовують різноманітні форми бойових порядків.

Форми бойових порядків ВА

- Основними формами бойових порядків підрозділів винищувачів є: "колона", "пеленг", "клин", "фронт", "змійка" літаків.
- Пари: "пеленг", "фронт", "колона" літаків.
- Ланка: "фронт" пар, "пеленг", "колона" пар, "клин", "колона" літаків.
- Ескадрилья: "колона", "змійка" ланок, "колона" пар, "колона" поодиноких літаків.
- Для виконання вимоги "кожна ракета, снаряд у ціль із першого заходу" у даний час більш прийнятною формою бойового порядку є "пеленг", "змійка", "колона". Ці бойові порядки при витримуванні оптимальних інтервалів і дистанцій забезпечують індивідуальне прицілювання й ефективне ураження більшості повітряних цілей противника.

Пара

“пеленг” літаків

“фронт” літаків

“колона” літаків

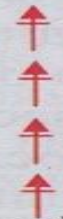
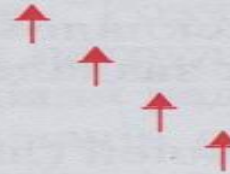
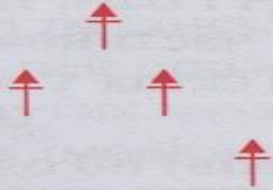
Ланка

“пеленг” пар

“колона” пар

“фронт” пар

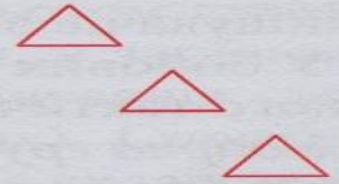
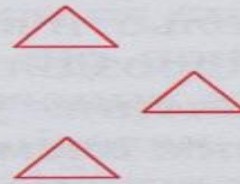

“клин” літаків

“пеленг” літаків

“колона” літаків

Ескадрилья

“колона” ланок

“змійка” ланок

“пеленг” ланок

“пеленг” пар

“колона” пар